

پان آمریکانیسم دونالد ترامپ و محرومیت‌های فزاینده سیاه‌پوستان در ایالات متحده؛ تبیین پیامدهای نژادپرستی در دو سطح خرد و کلان

حسین مسعودنیا^۱

دانشیار، گروه علوم سیاسی، دانشگاه اصفهان

عبدالرضا عالیشاهی

دانشجوی دکتری علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبایی

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۴/۱۷ - تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۸/۷)

چکیده

هرچند ریشه‌های نژادپرستی مدرن به قرن نوزدهم و به نظریه کنت دوگوبینو برمی‌گردد، اما این مفهوم در بسیاری از جوامع توسعه‌یافته صنعتی امروزی به‌مثابه تثبیت برتری یک قوم بر دیگری نیست، بلکه تداعی‌کننده مفهوم کنترل است. به دیگر سخن، علت اصلی اعمال نژادپرستی از سوی اکثریت، بیم از قدرت گرفتن اقلیت است. در این میان، ایالات متحده پیشینه‌ای طولانی در مسئله نژادپرستی دارد. عمده‌ترین ساختارهای نژادپرستانه در آمریکا شامل برده‌داری، جداسازی نژادی، مدارس جداگانه برای سرخ‌پوستان و اردوگاه‌های بزرگ بازداشت پناهجویان خارجی بوده است. مقاله حاضر درصدد ارائه پاسخی متقن به این پرسش است که مهم‌ترین چالش‌های سیاه‌پوستان در ایالات متحده به‌ویژه از زمان ریاست جمهوری دونالد ترامپ چه بوده است و در ادامه مهم‌ترین پیامدهای این مسئله را چه مواردی می‌توان دانست؟ یافته‌های مقاله که با استفاده از تئوری محرومیت نسبی تد رابرت گر و استفاده از روش جامعه‌شناسی تاریخی (روش پژوهش) است، نشان‌دهنده محرومیت‌های اقتصادی، سیاسی، مدنی و امنیتی سیاهان در ایالات متحده است. پیامدهای این مسئله نیز در سطح خرد شامل مواردی همچون تعمیق شکاف میان دولت-ملت، تغییر در هندسه قدرت و شکاف‌های فزاینده در میان جمهوریخواهان است و در سطح کلان نیز می‌توان به سه مسئله شکل‌گیری جنبش‌های رادیکال سیاهان در آمریکا، استقلال و جدایی برخی از ایالت‌ها و تشدید ناامنی‌ها اشاره کرد.

واژگان کلیدی

ایالات متحده، پان‌آمریکانیسم، ترامپ، سیاه‌پوستان، محرومیت نسبی، نژادپرستی.

۱. مقدمه

اصولاً مفهوم نژادپرستی^۱ تداعی‌کننده این است که یک نژاد، خود را برتر از سایر نژادها تلقی می‌کند. این مفهوم امروزه از مهم‌ترین انواع تبعیض در جهان قلمداد می‌شود (بروس، ۱۳۹۸: ۳۴۹). نکته مهم تبیین این مسئله است که مفهوم نژادپرستی هیچ‌گاه در طول تاریخ به‌مثابه یک ایدئولوژی نبوده، بلکه همواره امر نهادینه تلقی شده است. از طرفی، آغاز نژادپرستی را باید با تجارت برده‌داری و ظهور سرمایه‌داری (خوانش سنتی سرمایه‌داری) همزمان دانست (DiAngelo, 2018: 22). این مسئله در کتاب *یادداشت‌هایی در مورد تمدن آمریکا* نوشته رابرت جیمز^۲، مورد مذاقه قرار گرفته است. وی در بخش‌هایی از این کتاب ابراز داشته است: «تجارت برده، آغازگر تقسیم‌بندی‌های نژادی بوده است. به همین دلیل، تجارت برده در تقابل مستقیم با تمامی مفاهیم فلسفی و اعتقادی رایج در آن زمان قرار داشت» (James, 2016: 61).

هرچند نظام برده‌داری ساختاری سیستماتیک در بسیاری از تمدن‌های پیشاسرمایه‌داری بوده است، اما پیش‌دآوری‌های افراطی (به‌نحو کنونی که در جوامع سرمایه‌داری رایج است) درباره سیاهان موجود نبود. در همین زمینه، فرانک اسنودن، تاریخ‌شناس مشهور آمریکایی، در کتاب خود با عنوان *پیش از تبعیض علیه رنگین‌پوستان* می‌نویسد: «در جوامع پیشاسرمایه‌داری، نهاد برده‌داری به‌عنوان یک جزء مسلم زندگی پذیرفته شده بود و طبقات حاکم، دیدگاه‌هایی مبتنی بر نژادپرستی نسبت به سایر ملت‌ها داشتند. با این حال، پیش‌دآوری‌های تبعیض‌آمیز بدخیم و مبتنی بر حقارت با این شدت نسبت به نژادهای دیگر به‌ویژه سیاهان وجود نداشت» (Snowden, 2016: 11). بنابراین می‌توان نژادپرستی را نتیجه برده‌داری قلمداد کرد، کما اینکه اریک ویلیامز در کتاب *سرمایه‌داری و برده‌داری* اذعان می‌دارد: «برده‌داری از درون نژادپرستی متولد نشد، بلکه نژادپرستی نتیجه برده‌داری بود» (Williams, 2014: 74).

نژادپرستی مدرن با انتشار کتاب *رساله‌ای درباره نژادهای انسانی* نوشته کنت دوگوبینو^۳ نضج گرفت (گیدنز، ۱۳۹۸: ۲۷۲). به اعتقاد وی اصولاً سه نژاد وجود دارد: نژاد سفید، زرد و سیاه. در این میان، هوش، اراده برتر و اخلاق برتر متعلق به نژاد سفید است. سیاهان نیز به‌مثابه نیروهای پستی قلمداد می‌شوند که از کمترین استعدادهای اخلاقی و رفتاری برخوردارند. نفوذ اندیشه‌های مبتنی بر نژادپرستی از سوی دوگوبینو در میان سیاست‌مداران و رهبران نظام‌های غربی بسیار زیاد بوده است، به‌نحوی که آدولف هیتلر، رهبر نازی‌ها، بخش مهمی از ایدئولوژی برتری نژادی نازی‌ها را از نظریه دوگوبینو اتخاذ کرد (دوفونت، ۱۳۶۹: ۵۸-۵۷). در ایالات متحده نیز چنین اندیشه‌ای، آبشخوری مهم برای انقیاد سیاهان در تاریخ این کشور شده است (کولب و گولد،

1. Racism

2. Cyril Lionel Robert James

3. Joseph Arthur de Gobineau

۱۳۹۲: ۸۳۷-۸۳۶). در واقع، نژادپرستی در تاریخ معاصر ایالات متحده به‌مثابه اقدامی برای توجیه برده‌داری، تحقیر و محرومیت‌های وسیع سیاه‌پوستان به‌کار می‌رفته است. در این نگاه، سیاهان موجودهای پستی هستند که به لحاظ هوش و توانمندی افرادی ضعیف قلمداد می‌شوند و باید به خدمت طبقه اشراف و سایر سفیدپوستان گماشته شوند (عضدانلو، ۱۳۹۱: ۶۱۴).

با ورود دونالد جی ترامپ به کاخ سفید بسیاری از سیاست‌های نژادپرستی در این کشور تشدید شد. هرچند وی در کارزار انتخاباتی بارها وعده حمایت از معیشت و زندگی سیاهان این کشور را داد، اما سیاست‌های پراگماتیستی وی پس از ورود به کاخ سفید نه‌تنها در عمل نشان‌دهنده بی‌توجهی وی به سیاهان بوده است، بلکه در بسیاری از موارد همچون حادثه شهر «شارلوتز ویل»^۱ نشان داد که گرایش‌های نژادپرستانه شدیدی در افکار ترامپ موج می‌زند. از طرفی، سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ در دو سال اخیر تشدید شده است. مسئله‌ای که حتی نیوت گینگریچ نیز در کتاب خود به‌صراحت از آن پرده برداشته است (Gingrich, 2020: 241). تحقیر سیاه‌پوستان از سوی ترامپ تا آنجایی پیش رفت که وی از عبارات نامأنوس و حقارت‌آمیز ابتدا کشورهای آفریقایی را به توات، شهر بالتیمور (که اغلب سیاه‌پوست است) را به چاه موش تشبیه و سپس تنی از سیاست‌مداران رنگین‌پوست ایالات متحده را به بازگشت به دیار اصلی‌شان (آفریقا) تحقیر کرد.

با اینکه بررسی مسئله تاریخ نژادپرستی در ایالات متحده بی‌شک از حوصله نوشتار کنونی خارج است، لکن مساعی نویسندگان در این مقاله حول بررسی اقدامات نژادپرستانه دونالد ترامپ در قبال سیاه‌پوستان این کشور است. به همین سبب، پرسش اصلی نوشتار کنونی معطوف به این مسئله است که مهم‌ترین چالش‌های سیاه‌پوستان در ایالات متحده به‌ویژه از زمان ریاست جمهوری ترامپ چه بوده است و در ادامه مهم‌ترین پیامدهای این مسئله را چه مواردی می‌توان دانست؟ فرضیه‌ای که نویسندگان به‌بوته آزمایش گذارده‌اند، چهار محرومیت کلان سیاه‌پوستان در ایالات متحده شامل محرومیت‌های سیاسی، اقتصادی، حقوق مدنی و امنیتی است و پیامدهای سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ را در دو سطح خرد و کلان بررسی خواهند کرد که در ادامه بدان خواهیم پرداخت.

۲. روش پژوهش

جریان اصلی جامعه‌شناسی تحت نفوذ پوزیتویسم عرضه نظریه‌های جهان‌شمول و جریان تاریخ‌نگاری شرح روایی رویدادها را در دستور کار خود داشته است. در آسیب‌شناسی

۱. حادثه شهر «شارلوتز ویل» در ایالت ویرجینیا که از سوی گروه‌های طرفدار برتری نژادسفید در آگوست ۲۰۱۸ تنظیم شده بود و مورد حمایت تلویحی ترامپ قرار گرفت.

جریان‌های مذکور باید گفت هر دو دچار عارضه افراط‌گرایی بوده‌اند، به طوری که جریان اصلی جامعه‌شناسی از بررسی جریان تاریخی از پردازش و عرضه تعمیم‌های نظری بازمانده‌اند. در این میان، ترکیب جامعه‌شناسی و تاریخ، رهیافتی روش‌شناختی را به دست می‌دهد که با دوری از افراط‌گرایی دو جریان پژوهشی یادشده، چارچوب مناسبی را برای بررسی پدیده‌های سیاسی و اجتماعی به‌ویژه با رویکرد مقایسه‌ای فراهم می‌آورد (رشیدی، ۱۳۹۴: ۴۵۷). نکته مهم در روش جامعه‌شناسی تاریخی این است که سه مسئله اصلی یک جریان سیاسی همچون شناخت‌شناسی، ابزارها و بازخوردهای پدیده بررسی می‌شوند (فرزین راد و همکاران، ۱۳۹۹: ۲۳۵). برای مثال، در راستای تبیین وضعیت محرومیت سیاه‌پوستان در ایالات متحده و سیاست‌های ترامپ در قبال آنان با استفاده از این نوع روش پژوهش، رویکردها و ابزارهایی که به اتخاذ این سیاست از سوی ترامپ ختم شد و در ادامه بازخوردهای امنیتی و سیاسی چنین سیاستی تبیین و بررسی علمی می‌شوند. نویسندگان به‌منظور پویایی ذهن و آشنایی هرچه بیشتر و بهتر خوانندگان از این روش استفاده کرده‌اند.

۳. پیشینه پژوهش

۱. افخمی و همکارانش معتقدند که نژادپرستی یک نظام اجتماعی خاص بر مبنای تسلط است که در آن گروه‌های نژادی (اکثریت) با روش‌های متنوع از قدرت خود در تعامل با گروه‌های نژادی دیگر و اعضایشان (اقلیت) سوءاستفاده می‌کنند. در این پژوهش، پژوهشگران براساس ساخت‌های پیشنهادی ون دایک تلاش کردند این ساخت‌ها را در گفتمان سخنرانی‌های ترامپ در انتخابات ۲۰۱۶ (برگرفته از سایت خبری نیویورک تایمز) کشف کنند. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد ترامپ مذهب، ملیت و فرهنگ مهاجران را نیز در نظر می‌گیرد و در گفتمان وی بسیاری از ساخت‌های سطحی و معنایی با فراوانی متفاوتی یافت می‌شوند. به‌طور کلی، نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های ون دایک در مورد نژادپرستی همراستا و هماهنگ است. (افخمی و دیگران، ۱۳۹۷)

۲. جرج یانسی در کتابی با عنوان واکنش ناگهانی: وقتی صادقانه درباره نژادپرستی در آمریکا صحبت کنیم چه اتفاقی می‌افتد؟ (Yancy, 2018)

معتقد است کماکان نژادپرستی به‌عنوان معضلی لاینحل در نظام سیاسی آمریکا به چشم می‌آید. وی با اشاره به این مسئله که سفیدپوستان از حضور هرگونه سیاه‌پوست در عرصه‌های قدرت همچون سیاست‌گذاری‌ها و حتی دادگاه‌ها ممانعت به‌عمل می‌آورند تا حتی‌الامکان از قدرت سیاهان بکاهند. نویسنده در ادامه معتقد است که فقر و مشکلات اقتصادی سیاهان در

ایالات متحده سیاستی کاملاً عامدانه و از پیش تعریف و تعیین شده است. در نهایت نتیجه می‌گیرد که بیداری سیاهان و اعاده جایگاه اصلی آنان در نظام سیاسی ایالات متحده می‌تواند به بزرگ‌ترین بحران داخلی در دو قرن اخیر ایالات متحده مبدل شود.

۳. ایبرام کندی در کتابی با عنوان *مهرشده از ابتدا: تاریخ قطعی ایده‌های نژادپرستانه در آمریکا* ابتدا این مسئله را مطرح می‌کند که مهم‌ترین بازخوردهای عقاید نژادپرستانه در تاریخ آمریکا، تعمیق گسست‌ها میان سفیدپوستان و سیاهان بوده که این مسئله در ادامه به تشدید تنش‌ها، تضادها و دیگر پیامدهای ناخواسته همچون رعب و وحشت و ناامنی منجر شده است. نکته مهمی که نویسنده بر آن تأکید دارد این است که به‌نوعی تمامی رهبران و قدرتمندان در ایالات متحده خواسته یا ناخواسته بر مسئله نژادپرستی در این کشور اثر گذارده‌اند. کندی در این کتاب درصدد بررسی این مسئله است که نژادپرستی در تاریخ ایالات متحده ریشه در جهل و ناآگاهی ندارد، بلکه قدرتمندان برای توجیه اقدامات خود همواره به نژادپرستی دامن زده‌اند. (Kendi, 2018)

۴. پل کیول در کتابی با عنوان *ریشه‌کن کردن نژادپرستی: چگونه سفیدپوستان می‌توانند برای عدالت نژادی کار کنند؟* (Kivel, 2017)

درصدد است تا چارچوبی در زمینه نژادپرستی فردی، نهادی و فرهنگی ارائه دهد. نویسنده در ادامه فرهنگ را بزرگ‌ترین معضل میان سیاهان و سفیدپوستان می‌داند و معتقد است نابرابری در آموزش و پرورش، مسکن، مراقبت‌های بهداشتی و بازار کار بخش مهمی از سیاهان در آمریکا را درگیر کرده است. نویسنده در جای‌جای این کتاب معتقد است سیاه‌پوستان در ایالات متحده، همواره با ترس و اضطراب در جامعه فعالیت می‌کنند و درحالی‌که بیش از ۸۶ درصد سیاهان از وضعیت خود راضی نیستند و نژادپرستی را نه تنها یک معضل، بلکه یک بحران قلمداد می‌کنند، ولی تنها ۳۱ درصد سفیدپوستان در ایالات متحده معتقدند که نژادپرستی، مشکل بزرگ اجتماعی است. نویسنده در دو فصل پایانی این کتاب به ارائه راهکار در خصوص تحقق عدالت اجتماعی برای سیاهان مبادرت کرده و معتقد است افزایش سطح سواد، اشتغال و حضور در عرصه‌های سیاسی راهکار این مسئله است.

اما برخی از مهم‌ترین جنبه‌های نوآوری این مقاله را می‌توان به‌صورت‌های ذیل برشمرد:

- تجزیه و تحلیل مهم‌ترین چالش‌های پیش و روی سیاهان با تأکید بر دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ؛

- بررسی پیامدهای محرومیت سیاهان در ایالات متحده با تأکید بر دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ؛

-تجزیه و تحلیل توسعه ناامنی‌ها و شکاف‌ها میان سیاهان و دولت مرکزی در ایالات متحده با تأکید بر مسئله نژادپرستی دونالد ترامپ.

۴. چارچوب نظری، نظریه محرومیت نسبی

محرومیت نسبی ناظر بر محرومیت از چیزی است که شخص باور و اعتقاد دارد که استحقاق آن را دارد و اغلب معطوف به افراد ناراضی و ناخشنودی است که هنگام مقایسه وضعیت خود با دیگران درمی‌یابند که از آنچه استحقاقش را دارند، کمتر دارند. از نظر تد رابرت گر محرومیت نسبی نتیجه تفاوت درک شده میان انتظارات (خواسته‌ها) و توانایی‌های ارزشی (داشته‌های) افراد است. هرچه محرومیت نسبی ایجاد شده براساس تفاوت میان انتظارات و توانایی‌ها شدیدتر باشد، آنگاه نارضایتی شدیدتر و احتمال و شدت خشونت هم بیشتر خواهد بود (باقری دولت‌آبادی و شفیع سیف‌آبادی، ۱۳۹۸: ۱۰۶). متغیر اصلی وابسته در نظریه گر، خشونت سیاسی است که به اشکال زیر نمایان می‌شود:

الف) آشوب: خشونت سیاسی خودانگیخته و سازمان‌یافته همراه با مشارکت مردمی چشمگیر شامل اعتصابات سیاسی و غیره؛

ب) توطئه: خشونت سیاسی که بسیار سازمان‌یافته و همراه با مشارکت محدود است، مانند سوء قصدهای سیاسی سازمان‌یافته و کودتا؛

ج) جنگ درون‌کشوری: خشونت سیاسی بسیار سازمان‌یافته همراه با مشارکت مردمی گسترده به‌منظور سرنگونی دولت مانند جنگ‌های داخلی و انقلابات (پیرانی و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۱).

در نظریه محرومیت نسبی ارزش‌ها، توانایی ارزشی و انتظارات ارزشی عبارت‌اند از: ارزش‌ها، حوادث، اهداف یا شرایط مطلوبی‌اند که انسان‌ها در راه دسترسی به آنها تلاش می‌کنند. توانایی ارزشی «اشاره به اموری دارند که به‌طور عمده در محیط اجتماعی و فیزیکی باید آنها را یافت». آنها شرایطی هستند که بخت مردم را در زمینه تحصیل یا حفظ ارزش‌ها معین می‌کنند که افراد به‌نوعی مشروع انتظار به‌دست آوردن آنها را دارند. انتظارات ارزشی، کالاها و شرایط زندگی است که مردم خود را به‌طور موجهی مستحق آن می‌بینند. توانایی‌های ارزشی مربوط به قدرت که در خشونت سیاسی اهمیت پیدا می‌کنند، شامل تمایل به مشارکت در تصمیم‌گیری جمعی، شرکت در رقابت‌های سیاسی، عضویت در گروه نخبگان سیاسی و تمایلاتی چون حق تعیین سرنوشت و امنیت است (بصیری و همکاران، ۱۳۹۶: ۴۲). محرومیت نسبی یعنی درک تفاوت میان انتظارات ارزشی و توانایی‌های ارزشی افراد، ممکن است براساس مقایسه وضعیت فعلی فرد با گذشته خود، آرمان‌های انتزاعی یا معیارهایی که توسط یک رهبر

یا یک گروه مرجع طراحی شده است (ایدئولوژی) و ارجاع به گروه‌های دیگر، شکل بگیرد. بدین ترتیب محرومیت نسبی می‌تواند سه نوع متفاوت به شرح زیر داشته باشد:

الف) محرومیت نزولی: که در آن انتظارات ارزشی نسبتاً ثابت باقی می‌ماند، اما این تصور وجود دارد که توانایی‌های ارزشی رو به کاهش‌اند. انسان‌ها در چنین اوضاع و احوالی به دلیل از دست دادن آنچه زمانی داشته‌اند یا فکر می‌کردند می‌توانند داشته باشند، خشمگین هستند و با مراجعه به وضعیت احساس محرومیت نسبی می‌کنند؛

ب) محرومیت ناشی از بلندپروازی‌ها یا محرومیت نسبی: که در آن توانایی‌ها ایستا باقی می‌ماند و انتظارات افزایش می‌یابند و تشدید می‌شوند، خشم کسانی که دچار این نوع محرومیت نسبی می‌شوند، به دلیل آن است که احساس می‌کنند فاقد ابزارهایی برای نیل به توقعات جدید یا تشدید یافته‌اند؛

ج) محرومیت فزاینده صعودی: این نوع محرومیت همراه با افزایش شدید انتظارات و کاهش همزمان و شدید توانایی‌ها یا امکانات است، محرومیت فزاینده یا صعودی، گونه تعمیم‌یافته‌ای از مدل ارائه‌شده از سوی جان دیویس است که وی آن را به نام «J» مطرح ساخت. این مدل را می‌توان مورد خاصی از محرومیت نسبی ناشی از بلندپروازی تلقی کرد که در آن بهبود طولانی مدت و کم‌ویش پیوسته وضعیت ارزشی مردم، انتظاراتی را درباره استمرار این بهبود پدید می‌آورد. اگر توانایی‌های ارزشی پس از دوره‌ای از بهبود ثابت بماند یا کاهش پذیرد، محرومیت نسبی صعودی یا پیش‌رونده حاصل می‌آید (قاسمی و بختیاری، ۱۳۹۷: ۳۶). در نهایت، گر مدعی است که سرخوردگی افراد در دستیابی به اهدافشان در نهایت سبب ایجاد رفتارهای نامتعارفی از سوی آنها می‌شود که کودتا نمود بارز آن است و کودتا را براساس شکل‌گیری «وضعیت انتظارات فزاینده» تبیین کرده است. انتظارات فزاینده از این نظر اهمیت دارد که نشانه‌هایی از بحران اجتماعی را در قالب «انتظارات سرکوب‌شده» تبیین می‌کند (دهشیری و فیاضی، ۱۳۹۶: ۶-۷).

۵. مختصری از وضعیت سیاه‌پوستان در ایالات متحده

۱. ۵. رسمیت یافتن قانون برده‌داری در ایالات متحده: ده سال پس از کشف قاره آمریکا پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها نخستین گروه بردگان را از آفریقا وارد خاک ایالات متحده کردند. ایالت ویرجینیا، نخستین ایالت پذیرای سیاه‌پوستان بود و ایالت ماساچوست نیز نخستین بار قانون برده‌داری را مصوب کرد تا جایی که طبق این قانون، هر فرزندی که از مادر برده متولد شود، او نیز در حکم برده خواهد بود (Bales, 2012: 47). وخامت اوضاع زندگی بردگان تا آنجایی پیش رفت که برخی مسیحیان سفیدپوست آمریکایی همچون جرج فاکس، مؤسس

جمعیت کویکیرز^۱ خواهان الغای برده‌داری در آمریکا بودند. در این زمینه حتی برخی شهرها این اقدام را لغو کردند، اما این اقدام نیز گرهی از وضعیت اسفناک سیاهان نگشود (Allain, 2018: 166). مرگ بیش از سیصد تن از سیاهان بر اثر شیوع نوعی بیماری، آغازگر رسمی اعتراض‌ها بر ضد برده‌داری بود که در فیلادلفیا به وقوع پیوست و در ادامه همین ماجرا، بنجامین فرانکلین ساختاری برای لغو برده‌داری در فلادلفیا ایجاد کرد و توماس باین^۲ متفکر و نویسنده کتابی علیه برده‌داری نوشت و نخستین روزنامه ضدبرده‌داری نیز در ایالات متحده در سال ۱۸۰۸ منتشر شد (Stewart, 2017: 402-403).

۲. ۵. الغای حقوق مدنی سیاه‌پوستان در ایالات متحده: در سال ۱۸۳۴ پاپ، برای نخستین بار برده‌داری را محکوم کرد. چنین اقدامی مسیحیان ایالات متحده را بر ضد سیاست‌های نژادپرستی مصمم‌تر کرد. دولت وقت در مواجهه با این سیاست پاپ در اقدام جنجالی دیگر، این بار سرخ‌پوستان را آماج سیاست‌های برده‌داری و نژادپرستی قرار داد. در همین زمینه، کنگره آمریکا جواز برده‌گیری از سرخ‌پوستان را صادر کرد که این اقدام همدردی شدید سیاه‌پوستان با سرخ‌پوستان را در پی داشت (Brennan, 2017: 37-38). دادگاه عالی قانون اساسی ایالات متحده نیز در اقدامی بحث‌برانگیز ابراز داشت که سیاه‌پوستان چه آزاده چه برده، از حقوق شهروندی برخوردار نیستند (Bleich, et al. 2019: 1400-01). در ادامه در ایالت می‌سی‌سی‌پی، قانون جدایی نژادی بین سفید و سیاه، تصویب شد و سپس، گروه متعصب و نژادپرست «کوکلاس کلان»^۳، که با پوشیدن لباس‌های سفید و ماسک مخصوص - که به ترور سیاه‌پوستان و آزار و اذیت آنها اعتقاد داشتند - تأسیس شد (Lay, 2004: 91-92).

۳. ۵. خشونت و سرکوب سیاه‌پوستان: جرقه جنبش حقوقی سیاهان در ایالات متحده دستگیری زنی سیاه‌پوست به نام رزا پارکز از سوی پلیس آمریکا بوده است. اعتراض‌هایی که با شدیدترین سرکوب‌ها مواجه شد^۴، به گونه‌ای که در ایالات آلاباما، پلیس فدرال با استفاده از سگ‌های هار به زنان و کودکان سیاه‌پوست یورش برد یا در شهر دیترویت، چتربازان ارتش آمریکا ۴۳ سیاه‌پوست را به قتل رساندند. در کشاکش شورش سیاهان علیه دولت مرکزی، مارتین لوتر کینگ کشیش و رهبر جنبش ضدنژادی در ممفیس ترور می‌شود و این اقدام آتش خشم مبارزان را به نهایت رساند (Walton, et al. 2017: 218-220). سرانجام پس از ده‌ها سال ظلم، قانون حقوق مدنی تصویب و جداسازی سفید و سیاه در هر مکانی ممنوع اعلام شد، اما

1. Quakers

2. Thomas Baines

3. Ku Klux Klan (KKK)

۴. برای مثال، در ایالت آلاباما، پلیس با استفاده از باتوم، زنجیر و سگ‌های هار به معترضان سیاه‌پوست که بیشتر زن و بچه بودند، حمله کرد. انتشار تصاویر سرکوب وحشیانه پلیس در ایالات شمالی، تأثیر عمیقی بر جای گذاشت.

باز هم حقوق سیاهان به‌ویژه حقوق مدنی آنان در آمریکا در بسیاری از مواقع تضییع شد (Clayton, 2018: 461-463). در دوران ریاست جمهوری باراک اوباما، قتل مایکل براون (آن هم تنها به علت سرقت یک پاکت سیگار) از سوی پلیس آتش اعتراض‌های سیاهان را شعله‌ور ساخت. سیاه‌پوستان آمریکا این اقدام پلیس و سپس تبرئه مأمور قاتل توسط دادگاه را نمونه بارز تبعیض نژادی و ظلم علیه سیاه‌پوستان تلقی کردند (Engler, 2016: 378-379).

ترامپ و کاربست سیاست‌های پراگماتیستی بر ضد سیاهان ایالات متحده با تأکید بر ناسیونالیسم تبارگرا

در این بخش، به تجزیه و تحلیل کاربست سیاست‌های پراگماتیستی ترامپ بر ضد سیاهان این کشور می‌پردازیم. به تعبیر نویسندگان این مسئله را می‌توان با نظریه محرومیت نسبی رابرت گر تطبیق داد و در نهایت به ترسیم پیامدهای این مسئله مبادرت ورزید.

۱. سیاهان و محرومیت‌های اقتصادی وسیع: محرومیت‌های اقتصادی سیاه‌پوستان آمریکایی به‌حدی است که پنجاه درصد آنان فقیر متولد می‌شوند و فقیر می‌مانند. وضعیت فقر سیاه‌پوستان در آمریکا به‌نحوی است که دست کم پنجاه درصد سیاه‌پوستانی که فقیر متولد می‌شوند، تا چهل سالگی، در فقر باقی می‌مانند و آشکارا جای هیچ‌گونه پیشرفت اقتصادی ندارند (Walton, et al. 2017: 178).

دونالد ترامپ، از شخصیت‌هایی است که پیش از ورود به عرصه سیاست، در عرصه‌های تجارت و اقتصاد توانمندی‌های زیادی از خود نشان داد. به همین سبب، در حین کارزار انتخابات ریاست جمهوری گروه‌های وسیعی از سرمایه‌داران آمریکایی از وی حمایت کردند. وی پس از ورود به کاخ سفید، از شخصیت‌های کلان سرمایه‌داران آمریکایی بیشترین حمایت‌ها را کرد. این مسئله بستر ساز انزوای سیاه‌پوستان از فعالیت‌های کلان اقتصادی شد، به‌نحوی که از زمان حضور ترامپ تا سال ۲۰۱۹ تعداد سیاه‌پوستان فعال در ۸۸ شرکت بزرگ اقتصادی آمریکایی، از نه درصد به زیر سه درصد رسیده است. از طرفی سیاست استخدام سیاه‌پوستان در زمان ریاست جمهوری ترامپ به کمترین میزان در چهل سال گذشته رسیده و نرخ بیکاری آنان به بیشترین میزان (هفده درصد) در پنجاه سال اخیر رسیده است. این وضعیت در صنایع کوچک و خیم‌تر است، به‌نحوی که تنها در خلال ماه‌های فوریه ۲۰۲۰ تا آوریل ۲۰۲۰ یعنی کمتر از دو ماه، تعداد مالکان سیاه‌پوست آمریکایی تا رقم حیرت‌انگیز ۲۴ درصد کاهش یافته است (Waller & Calyson, 2020: 2-3).

از طرفی مقایسه میزان ثروت سیاه‌پوستان و سفیدپوستان در خلال ژوئن ۲۰۱۶ تا آوریل ۲۰۲۰ نشان می‌دهد که سفیدپوستان بیش از بیست برابر سیاهان ثروت خالص دارند و درآمد سالانه سیاه‌پوستان نسبت به سفیدپوستان از ۵۱ درصد به کمتر از ۳۸ درصد کاهش یافته است. به‌طور کلی از جمعیت ۳۷ میلیونی سیاه‌پوستان آمریکایی حدود ۲۶ درصد زیر خط فقر زندگی می‌کنند که این میزان تا پایان دسامبر ۲۰۱۹ به ۳۴ درصد رسیده است. اوج محرومیت سیاهان در ایالات متحده در خرید مسکن نمود یافته است. در حال حاضر دولت فدرال هیچ‌گونه وام دولتی به سیاهان برای خرید مسکن نمی‌دهد. جالب‌تر آنکه از زمان فعالیت ترامپ، سفیدپوستانی که با سیاهان ازدواج کنند نیز ضمانتی برای دریافت وام مسکن نخواهند داشت. این در حالی است که ۷۵ درصد سفیدپوستان آمریکایی در سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۰ مالک خانه‌هایشان بوده‌اند، اما همین رقم برای سیاه‌پوستان کمتر از ۳۸ درصد بوده است که این مسئله کمترین میزان مالکیت منازل سیاه‌پوستان در خلال شصت سال گذشته به‌شمار می‌رود (Gal, et al 2020: 4-6).

۶. محرومیت‌های سیاسی گسترده بر ضد سیاه‌پوستان با تأکید بر لیبرال دموکراسی

از دموکراسی تعاریف متعددی شده است، اما در تعریف کلی می‌توان اذعان داشت: «نوعی حکومت که بر پایه خواست اکثریت شکل می‌یابد و بر حفظ و احترام بر حقوق اقلیت‌ها تأکید دارد. به دیگر سخن، دموکراسی لیبرال، ضمن تأکید بر خواست اکثریت جامعه مدافع اساسی حقوق افراد و اقلیت‌ها نیز است» (van Der Walt, 2019: 31-32). بسیاری از نظریه‌پردازان علم سیاست اصول لیبرال دموکراسی در نظام‌های غربی را مبتنی بر مواردی همچون احزاب سیاسی، مطبوعات آزاد، حاکمیت قانون، حقوق بشر، آزادی بیان، پاسخگویی دولت، انتخابات آزاد و عادلانه، آزادی مذهب، حکومت از طریق ائتلافات و سازش، تحصیلات، مردم‌سالاری و حق رأی دانسته‌اند (Wolterstorff, 2016: 114-115). در اینجا به چند مورد مهم از محرومیت‌هایی که سیاه‌پوستان (ذیل دموکراسی لیبرال در نظام سیاسی ایالات متحده قرار می‌گیرند) دچار آن‌اند، اشاره می‌شود:

۱. ۶. احزاب سیاسی: عمده فعالیت‌های حزبی سیاه‌پوستان در ایالات متحده ذیل دموکرات‌هاست. هیچ‌گونه مجوزی در دادگاه‌های ایالات متحده دال بر فعالیت حزبی به سیاهان وجود ندارد. هرچند از دیرباز رقابت‌های حزبی میان دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان بوده است، اما باید اذعان داشت که جمعیت اندک سیاه‌پوستان (در قیاس با سفیدپوستان)، فقدان نهادگرایی، ضعف ساختاری و مشکلات عدیده اقتصادی، چهار عامل مهمی است که در عمل فعالیت‌های حزبی سیاه‌پوستان را غیرممکن ساخته است (Maxwell, 2020: 141-142).

۲. ۶. *مطبوعات آزاد*: از میان ۲۵ روزنامه مهم و اثرگذار ایالات متحده در هیچ‌کدام نامی از سیاه‌پوستان (به‌عنوان رئیس یا سردبیر) دیده نمی‌شود. تنها مجوز فعالیت سیاهان در زمینه‌های مطبوعاتی و رسانه‌ای، مجوز چاپ چند هفته‌نامه و ماهنامه آن هم در سطوح محلی و در نهایت شهری است. از زمان ریاست جمهوری ترامپ هیچ‌گونه اعطای مجوزی برای فعالیت‌های رسانه‌ای و به‌ویژه مطبوعاتی در سطوح ایالتی برای سیاهان صادر نشده است (Stranga, 2020: 203-204).

۳. ۶. *حقوق بشر*: بزرگ‌ترین چالش سیاه‌پوستان در ایالات متحده ذیل مسئله حقوق بشر است. در تعریف حقوق بشر آمده است: «از اساسی‌ترین و مبنایی‌ترین حقوقی است که هر انسانی بالذات و به صرف انسان بودن از آن حقوق بهره‌مند می‌شود» (Goodhart, 2016: 59-60). سه شاخص اصلی حقوق بشر نیز عبارت‌اند از: تبعیض‌ناپذیری، جهانشمولی و سلب‌نشده بودن (Moeckli, 2018: 22-23). در این زمینه عملکرد دولت ترامپ در قبال سیاهان را می‌توان شامل تبعیض‌های مختلف همچون حقوق شهروندی، حقوق سیاسی، حقوق اجتماعی و حتی حقوق آموزشی و تحصیلی دانست. دربارهٔ جهانشمولی نیز باید اذعان داشت ادبیات سیاسی ترامپ در قبال سیاه‌پوستان بسیار تحقیرآمیز و مبتنی بر تخریب شخصیتی و حتی نژادی آنان است. برای مثال، ترامپ واژه «برده سیاه» را در بسیاری از موارد بر ضد سیاهان به‌کار می‌برد. این کلمه، هیچ‌گاه از سوی دولتمردان ایالات متحده برای تخریب سیاه‌پوستان استفاده نشده است و تنها سفیدپوستان افراطی از چنین واژگانی بر ضد سیاهان استفاده می‌کنند (Towler, 2017: 19). جالب آنکه ترامپ در خلال ماه‌های دسامبر ۲۰۱۹ تا می ۲۰۲۰، ۹۰۰ پیام توییتری صادر کرده که در آن پنجاه پیام به‌صورت مستقیم بر تحقیر و توهین آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار متمرکز بوده است (Shook, et al. 2020: 269). اوج سیاست حقارت‌آمیز ترامپ بر ضد سیاه‌پوستان این کشور در ژانویه بود که ترامپ در توییتی بر ضد سیاه‌پوستان ابراز داشت: «چرا اتباع این کشورهای ارادل که از چاه‌های کثافت برخاسته‌اند به سمت ما می‌آیند؟!... ما چه نیازی به اتباع سیاه‌پوست آفریقایی داریم؟!... ما باید از اتباع کشورهای هم‌چون نروژ استقبال کنیم» (Villeneuve, 2018: 3). مسئله سوم دربارهٔ حقوق بشر سلب‌نشده شدن آن از انسان‌ها فارغ از هرگونه نژاد، رنگ، مذهب و زبان است. در این زمینه، دونالد ترامپ، به الغای حق شهروندی بیش از بیست میلیون آمریکایی که از ابتدا در این کشور متولد شدند، مبادرت ورزید که از این تعداد حدود شش میلیون سیاه‌پوستانی بودند که برای کار به آمریکا مهاجرت کردند. وی سپس، به اخراج هشتاد نفر از کارکنان ایالتی نیویورک و تکزاس که در ماجرای قتل جرج فلوید به صف اعتراض‌ها پیوسته بودند، مبادرت کرد (Haas & Schake, 2020: 4-5).

۴. ۶. پاسخگویی دولت: از دیگر مؤلفه‌های حکومت دموکرات، شفافیت، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی رهبران و مسئولان عالی‌رتبه آن حکومت است. در این حوزه، ترامپ نه تنها کمترین اعتنایی به خواسته‌های سیاهان این کشور نکرد، بلکه با ادبیاتی سراسر تخریب‌کننده و تهدیدگرانه به سیاهان این کشور تاخت. گویا ترامپ هیچ‌گونه مسئولیتی را در قبال سیاهان قائل نیست. وی ابتدا با حمله به رهبر جنبش سیاه‌پوستان در ایالات متحده وی را یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها برای امنیت و آرامش سفیدپوستان قلمداد کرد. وی در همین زمینه ضمن فریبکار خواندن ال شاربوتون رهبر تاریخی جنبش حقوق سیاه‌پوستان، وی را دشمنی بزرگ برای سفیدپوستان و پلیس‌ها دانست (Engelhardt, 2019: 319). ترامپ در ادامه با ادبیاتی تحقیرآمیز ایجا کامینگز نماینده سیاه‌پوست و دموکرات شهر بالتیمور را قلدری وحشی صفت تلقی کرد، درحالی‌که ریشه‌های اصلی عناد ترامپ با وی، حمایت‌های همه‌جانبه این نماینده از جنبش ضد نژادپرستی مارتین لوتر کینگ بوده است. ترامپ سپس، ضمن تحقیر سیاه‌پوستان این منطقه ابراز داشت منطقه بالتیمور کانون جانوران وحشی و موذی و آلوده همچون موش‌های کثیف است. این ادبیات ترامپ بر ضد سیاهان، خشم دامنه وسیعی از افراد این منطقه را برانگیخت. چنین سخنانی از سوی ترامپ در حالی صورت گرفت که بیش از ۴۳۰ هزار نفر از جمعیت ۶۳۰ هزارنفری بالتیمور را سیاه‌پوستان تشکیل می‌دهند (Major, Blodorn & Blasovich, 2018: 934-935). ترامپ در اقدامی دیگر، ماکسن والتر عضو سیاه‌پوست کنگره را به‌سبب انتقادهای وسیع از سیاست‌ها و مواضع او، زنی دیوانه با ذهنی عقب‌مانده تلقی کرد و استیسی آبرامز قانون‌گذار ایالت جورجیا را سیاه‌پوستی که عاشق جرم و بزهکاری و جنایت است، قلمداد کرد. اوج سیاست‌های تحقیر، تخریب و توهین ترامپ در قبال سیاه‌پوستان، بر ضد باراک اوباما بوده است که در آن ترامپ مدعی شد، اوباما خارج از آمریکا متولد شده است و او را غیرآمریکایی نامید (Knuckey, 2019: 347). سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ، تنها بر ضد سیاستمداران و قانون‌گذاران سیاه‌پوست نبود. وی بسیاری از ورزشکاران سیاه‌پوست را هم مورد هجوم وسیع قرار داد. وی با توهین به لبرون جیمز، ستاره بسکتبال این کشور وی را فردی کم‌عقل و بی‌سواد خواند. ترامپ با حمله به کالین کوپرنیک، بازیکن فوتبال این کشور، با الفاظ رکیک، خواهان اخراج وی از تیم ملی این کشور شد (Towler & Parker, 2018: 231).

۵. ۶. تحصیلات: سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ در قبال رنگین‌پوستان آمریکایی به‌ویژه سیاهان در خصوص مسائل آموزشی و تحصیلات آنان نیز مصداق می‌یابد، به‌نحوی که در خلال سال‌های ۲۰۱۶ یعنی ابتدای ورود ترامپ به کاخ سفید تا پایان نوامبر ۲۰۱۹، بیش از یک‌سوم سفیدپوستان دارای تحصیلات عالی نظام آموزشی و دانشگاهی‌اند، درحالی‌که سیاه‌پوستان در حدود هفده درصد دارای تحصیلات عالی‌اند. از طرفی، درخواست بیش از ۶۸

درصد سیاه‌پوستان برای ورود به دانشگاه به‌منظور تحصیل در رشته‌های دانشگاهی از سوی دانشگاه‌ها رد شد. در نظام تحصیلات آموزش غیرعالی نیز سهم سیاه‌پوستان تنها شانزده درصد است و اوج سیاست‌های تبعیض‌آمیز ترامپ در خصوص نظام تحصیلاتی برای سیاه‌پوستان مسئله برخورد با دانش‌آموزان و دانشجویان سیاه‌پوست بوده است، به‌نحوی که بیش از یک‌سوم اخراجی‌ها از مدارس و دانشگاه‌های ایالات متحده مختص سیاه‌پوستان است (Cooper, 2020: 97-98).

۶.۶. حق رأی: یکی از شعارهای ترامپ در کارزار انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ میلادی، بهبود اوضاع سیاسی سیاه‌پوستان بوده است. در زمان ریاست جمهوری ترامپ کماکان بیش از دو میلیون و سیصد هزار نفر از سیاه‌پوستان آمریکایی حق رأی ندارند. این مسئله به انتقاد وسیع سیاه‌پوستان از عملکرد ترامپ ختم شد. مدعای این فرضیه را می‌توان با استفاده از نظرسنجی شبکه «ای بی سی» که با همکاری روزنامه «واشنگتن‌پست» در سال ۲۰۱۹ صورت پذیرفت، راستی‌آزمایی کرد. در این نظرسنجی، ۹۲ درصد سیاه‌پوستان آفریقایی‌تبار مخالف قاطع رویکردهای سیاسی ترامپ در قبال سیاهان به‌شمار می‌روند. همچنین مقرر شده بود برای سیاه‌پوستان مقیم آمریکا که آمریکایی بودن آنان برای دادگاه فدرال مسجل شده است، کارت شهروندی صادر شود (سیاهانی که تاکنون به هر دلیلی کارت شهروندی رسمی آنان صادر نشده بود)، این مسئله نیز از شعارهای مهم ترامپ در دور اول به‌شمار می‌رفت که پس از ورود به کاخ سفید، هیچ اقدامی برای تحقق آن صورت نگرفت (O'Reilly, 2019: 187-188).

۷. محرومیت‌های مدنی گسترده بر ضد سیاه‌پوستان با تأکید بر خشونت

حقوق مدنی از تأثیرگذارترین نحله‌های حقوق خصوصی و هدف اصلی آن بررسی و تنظیم ارتباطات و روابط میان افراد جامعه فارغ از موقعیت اجتماعی آنان است (کاتوزیان، ۱۳۹۸: ۲۵). اما بسیاری از سیاهان آمریکایی تا حد زیادی از حقوق مدنی محروم‌اند. در ایالات متحده به‌صورت نسبی هر ۳۶ ساعت یک سیاه‌پوست از سوی نیروهای پلیس یا امنیتی به قتل می‌رسد. همچنین بیش از پنجاه درصد زندانیان ایالات متحده، سیاه‌پوستان هستند. از طرفی، سفیدپوستان آمریکایی که به قاچاق یا استعمال مواد مخدر اقدام می‌کنند، بیش از پنج برابر سیاه‌پوستان است، درحالی‌که مجرمان سفیدپوستی که به همین دلیل زندانی می‌شوند، در مقایسه با مجرمان سیاه‌پوست، یک‌یازدهم هستند (Sherman, 2018: 433). در زمان ریاست جمهوری ترامپ نرخ زندانی شدن سیاه‌پوستان تا هجده درصد و میزان خشونت پلیس نسبت به آنان تا ۳۶ درصد افزایش یافته است، به‌نحوی که ۸۵ درصد ایست و بازرسی‌ها مختص سیاه‌پوستان است و پلیس فدرال آمریکا به‌راحتی می‌تواند به آنان مظنون شود و حتی به آنان شلیک کند. بی‌ارزشی سیاه‌پوستان، تهدید، تحقیر و تخریب شخصیتی آنان از سوی پلیس

فدرال آمریکا تا حدی است که مسئول تحقیقات حقوق مدنی تگزاس معتقد است: «تیراندازی که سبب مرگ یک سگ شود نسبت به تیراندازی که موجب مرگ یک سیاه‌پوست گردد، بیشتر مورد تحقیق و بررسی قرار خواهد گرفت!» (Edwards; Leeb & Esposito, 2019: 6-7). این مسئله در ارتش ایالات متحده نیز دیده می‌شود. از زمان حضور ترامپ در کاخ سفید، حدود سه‌چهارم عملیات نظامی دشوار به سیاه‌پوستان ارتش این کشور احاله شده است. اگرچه کمتر از پانزده درصد جمعیت آمریکا را سیاه‌پوستان تشکیل می‌دهند، چهل درصد نظامیان ارتش این کشور از سیاه‌پوستان تشکیل شده است؛ این در حالی است که تنها چهار درصد رده‌های ارشد ارتش ایالات متحده سیاه‌پوست هستند (Hanson, 2020: 366-367).

۸ سیاهان ایالات متحده و تعمیق محرومیت‌ها در دوران تشدید شیوع ویروس کرونا

یکی از بحران‌های بزرگی که جامعه جهانی را در ابتدای سال ۲۰۲۰ با چالش بزرگی مواجه کرد، شیوع ویروس کووید-۱۹ (کرونا) بوده است. ایالات متحده که در ابتدای این بحران، از مصون‌ترین کشورها به‌شمار می‌رفت، ظرف کمتر از سه ماه در صدر بیشترین مبتلایان این بیماری قرار گرفت، به‌نحوی که کرونا در حال حاضر به معضلی لاینحل در آمریکا مبدل شده است. با فراگیر شدن ویروس کووید-۱۹ با نام کرونا که اولین بار در ووهان چین شیوع گسترده‌ای یافت و قربانیان زیادی را نیز به‌همراه داشت تا فراگیر شدن آن در سراسر دنیا و آمریکا، حدود سه ماه به طول انجامید (Schenker, 2020: 47). ترامپ که در ابتدای شیوع این بیماری با نوعی خودبینی و اطمینان، از مصونیت مردم آمریکا در قبال این ویروس سخن می‌گفت، کمتر از سه ماه بعد به صدر بیشترین مبتلایان در جهان مبدل شد و نظام ایالات متحده را با بحرانی عظیم مواجه ساخت. ترامپ سپس در اقدامی عجیب کرونا را ویروسی چینی نامید و این کشور را مقصر اصلی شیوع این ویروس در جهان نامید (Boot, 2020: 1). ترامپ با سیاست‌های پراگماتیستی خود در حوزه بهداشت فردی و عمومی سیاست‌های کاملاً اشتباهی را اتخاذ کرد. سیاست‌هایی که سه پیامد کلان را به همراه داشت:

۱. کاهش چشمگیر تعداد پرسنل نیروهای بهداشتی در فدرال، ۲. کاهش چشمگیر بیمه‌ها و تسهیلات بهداشتی، ۳. لغو بسیاری از طرح‌های پزشکی مورد تصویب در دوران اوباما. بدیهی است چنین رویکردهایی از سوی ترامپ بسترساز وقوع این مسئله شد که تعداد بسیار زیادی از مردم آمریکا از بیمه‌های درمانی و بهداشتی محروم ماندند و شرایطشان در دوران شیوع ویروس کرونا به مراتب حادث‌تر و وخیم‌تر شد (Long, 2020: 1-3). برخی از مهم‌ترین پیامدهای سیاست‌های اشتباه ترامپ در دوران تشدید شیوع کرونا را می‌توان مواردی شامل کاهش شدید

اعتماد مردم آمریکا به ترامپ، افزایش مبتلایان به ویروس کرونا و مرگ‌ومیرها و تشدید بحران اقتصادی دانست (Evans, 2020: 111-113). هرچند بحران شیوع ویروس کووید ۱۹ در ایالات متحده بسیار گسترده بود و به‌نوعی تمامی گروه‌های اجتماعی اعم از سیاهان، سفیدپوستان، طبقه‌های مرفه، متوسط و ضعیف جامعه را با بحران‌های کلان بهداشتی، اقتصادی و حتی سیاسی مواجه کرده، اما محرومیت سیاه‌پوستان و شدت بحران این ویروس برای آنان بسیار ملموس‌تر بوده است. این مسئله در زمینه‌های بیمه درمانی، میزان مبتلایان و فوت‌شدگان و تضرر اقتصادی و اشتغال، برای سیاه‌پوستان بسیار گسترده‌تر بوده است که در ذیل به آن خواهیم پرداخت.

درحالی‌که تنها ۵/۱ درصد سفیدپوستان آمریکایی با شیوع ویروس کرونا بیمه خدمات درمانی خود را از دست دادند، این میزان در میان سیاه‌پوستان به رقم شگفت‌انگیز ۲۰/۸ درصد رسیده است؛ یعنی یک‌پنجم سیاه‌پوستان. از طرفی مبتلایان به ویروس کرونا در میان سیاه‌پوستان بیش از سه برابر سفیدپوستان بوده است. همچنین میزان قربانیان ناشی از ویروس کرونا در میان سیاه‌پوستان تا پایان می ۲۰۲۰ در حدود ۲۶ درصد و این میزان در میان سفیدپوستان ۱۱ درصد بوده است (Strang, b 2020: 71-73). میزان کمبود تجهیزات پزشکی در ایالات کالیفرنیا و نیویورک که میزان جمعیت سیاه‌پوستان نسبت به ایالت‌های دیگر بسیار بیشتر است، بیش از هشت برابر سایر ایالت‌هاست. به همین علت ایالت‌های مذکور بحران‌زده‌ترین ایالت‌ها در شیوع و مرگ‌ومیر کرونا به‌شمار می‌روند (Shoichet & Burke 2020: 1-2).

اوج تشدید محرومیت‌های سیاه‌پوستان در دوران کرونا، گذشته از مسائل مرتبط با بیمه‌های درمانی، کمبود تجهیزات پزشکی و تعداد بالای مبتلایان و فوت‌شدگان، بحران‌های اقتصادی و شغلی ناشی از این فراگیری این ویروس است. بیشترین میزان ریسک شغلی (۴۲ درصد کل فرصت‌های شغلی در معرض نابودی) مربوط به سیاه‌پوستان این کشور است که اغلب در مشاغل همچون خدمات اسکان و غذا و فروشنده‌گی خرد فعالیت می‌کنند. این در حالی است که تهدیدات شغلی و اقتصادی برای سفیدپوستان در بدترین حالت حدود ۱۸ درصد برآورد شده است (Relman, 2020: 2-4). از طرفی، با تشدید تهدیدات شیوع کرونا، تنها در هفته پایانی ماه می، ۶۳۰ هزار نفر از سیاهان آمریکایی متقاضی تسهیلات بیکاری شدند (Romm, 2020: 5).

۹. پیامد سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ در آمریکا بر ضد سیاه‌پوستان در دو سطح خرد و کلان

۹.۱. سطح خرد

۱. ۱. ۹. تعمیق شکاف میان دولت-ملت: به تعبیر نویسندگان بعید است که محرومیت

سیاه‌پوستان به‌ویژه قتل جرج فلوید، موجب وقوع هرگونه جنگ داخلی یا انقلاب در ایالات متحده شود. مدعای این فرضیه را می‌توان همگرایی بسیاری از سفیدپوستان از سیاست‌های ترامپ بر ضد سیاهان دانست. به دیگر سخن، بسیاری از سفیدپوستان به‌صورت سیستماتیک خود را برتر از سیاهان آمریکایی می‌پندارند و معتقدند نظام رفاه اجتماعی سفیدپوستان باید در قیاس با سیاهان این کشور از سطوح بسیار بالاتری برخوردار باشد. بنابراین، این مسئله که محرومیت سیاه‌پوستان دست کم در کوتاه‌مدت بسترساز زوال و سقوط ایالات متحده در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی شود، بسیار بعید به‌نظر می‌رسد. اما نکته مهمی که نباید از آن غافل شد تعمیق شکاف‌های میان دولت-ملت (طبقه سیاهان) است. این مسئله به‌ویژه با سیاست‌های ناسیونالیستی تبارگرایانه دونالد ترامپ به احتمال بسیار زیادی تشدید خواهد شد. این مسئله زمانی ملموس‌تر می‌شود که ترامپ به‌خوبی از حمایت سیاهان از دموکرات‌ها آگاهی دارد، از این رو به‌نظر می‌رسد نخستین بازخورد این مسئله تعمیق شکاف‌ها و گسست سیاه‌پوستان از دولت مرکزی باشد.

۲. ۱. ۹. تغییر در هندسه قدرت: مقصود از تغییر در هندسه قدرت، حضور و فعالیت افرادی است که اغلب سابقه فعالیت‌های کلان سیاسی یا سیاست‌گذاری در امور اجرایی ندارند و بیشتر، تاجران و سرمایه‌داران هستند که از طریق ترامپ وارد عرصه‌های سیاسی شده‌اند و به سمت‌های کلان اقتصادی و اجرایی در سطوح بالایی دست یافته‌اند. این تاجران و سرمایه‌داران، با سه شاخصه مهم سرمایه‌داری کلان، سفیدپوستی (نژادپرستی) و محافظه‌کاری شناخته می‌شوند. به همین دلیل، کاخ سفید در حال حاضر در حال تغییر به یک کلونی سرمایه‌داران نژادپرست شده است که مورد بیشترین حمایت‌ها از سوی ترامپ واقع می‌شوند، به‌نحوی که هم‌اکنون هندسه قدرت در کاخ سفید به‌طور علنی به سمت حکومت و ریاست کلان سرمایه‌داران سفیدپوست و محافظه‌کار سوق یافته است (Wead, 2019: 264-265)؛ مسئله‌ای که اعتراض نزدیک‌ترین مشاوران وی را به‌همراه داشته و بسترساز استعفای بسیاری از نزدیکان و به‌اصطلاح حلقه نخست ترامپ شده است. چنین سیاستی از سوی ترامپ، سه بازخورد مهم داشته است: نخست، اتخاذ تصمیم‌های سیاسی اغلب نادرست و شتاب‌زده در عرصه‌های داخلی؛ دوم، تشدید بیشترین چالش‌های سیاسی در عرصه‌های خارجی با رقبای ایالات متحده همچون جمهوری خلق چین، کره شمالی، ونزوئلا، جمهوری اسلامی ایران، عراق و... و در نهایت افزایش استعفاها و برکناری‌های برخی از نزدیک‌ترین افراد به ترامپ. در کنار این مسئله بحران اقتصادی را نیز باید خاطر نشان کرد که دولت ترامپ با کسری بودجه بیش از چهار تریلیون دلاری مواجه شده است. چنین اقدامی از سوی ترامپ می‌تواند پیامدهای سنگینی داشته باشد. گذشته از جدایی و طیف استعفاهای پیاپی نزدیکان و نیروهای ترامپ از

وی، می‌توان به شکست محتمل وی در انتخابات آتی ایالات متحده اشاره کرد و حلقه محاصره و انزوای ترامپ را بیش از پیش تنگ‌تر ساخت. مسئله‌ای که تونی شوارتز^۱ نویسنده کتاب *خاطرات دونالد ترامپ*، بر این باور است که حلقه محاصره بر ضد ترامپ با سرعت باورناپذیری رو به پیشرفت است. به همین سبب، شاید اتفاق مهمی به‌وقوع بپیوندد و ترامپ مجبور شود در انتخابات شرکت نکند. دوران ریاست جمهوری او عملاً پایان یافته است (Douglas, 2020: 103-104).

۳. ۱. ۹. شکاف‌های فزاینده در میان جمهوری‌خواهان: پس از تشدید سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ که اوج آن قتل جرج فلوید بوده است، دامنه وسیع اعتراض‌های داخلی و خارجی ترامپ را آماج حمله قرار داد. گذشته از سیاه‌پوستان داخلی و خارجی آمریکا، سران بسیاری از کشورها همچون چین، جمهوری اسلامی ایران و حتی سران اتحادیه اروپا، برخی از اعضای برجسته حزب جمهوری‌خواه نیز به‌شدت به سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ اعتراض کردند، تا حدی که تأثیر این اقدام به شکاف عمیقی میان جمهوری‌خواهان انجامید. هرچند سابقه اختلاف میان جمهوری‌خواهان بر سر ترامپ بیشتر نیز وجود داشت، اما قتل فلوید و تشدید سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ، تا حد بسیار زیادی سران جمهوری‌خواه را نیز به خشم آورد، تا حدی که پروژه لینکلن^۲ را که در اواخر سال ۲۰۱۹ و در راستای منع انتخاب مجدد ترامپ کلید زده بودند، با شدت بسیار بیشتری ادامه دادند (Pengelly, 2020: 3). در این زمینه، چهره‌های شاخص جمهوری‌خواهان همچون جرج کانوی، جان ویور، استیو اسمیت، ریک ویلسون، جرج بوش، کالین پاول، سناتور لیزا مورکوسکی، سناتور میت رامنی در این کمیته فعالیت زیادی دارند و با انتشار اسنادی تبلیغاتی به‌شدت عملکرد چهارساله ترامپ را زیر سؤال بردند و با طرح شعار «دوباره ترامپ؟! هرگز» هجمه‌های وسیعی بر ضد وی به راه انداختند. چنین اقدامی دست کم در خلال هفت دهه در تاریخ حزبی ایالات متحده بی‌سابقه بوده است که اعضای یک حزب تا این حد بر ضد رئیس‌جمهور کنونی کشورمان (که از همان حزب است) مواضع مخالفت قاطعانه اتخاذ کرده باشند. به همین سبب، حزب جمهوری‌خواه در حال حاضر به دو یک دوقطبی چالش‌برانگیز حامیان و مخالفان ترامپ مبدل شده است؛ چالشی که می‌تواند بستر ساز دو واقعه مهم در ادامه باشد؛ نخست، شکست ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آتی و دوم؛ انشقاق جمهوری‌خواهان (Borenstein, 2020: 16-18).

۹.۲. سطح کلان

۱. ۲. ۹. شکل‌گیری جنبش‌های رادیکالیسم سیاهان در آمریکا: دومین بازخورد تشدید

1. Tony Schwartz
2. Lincoln Project

سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ را می‌توان شکل‌گیری جنبش‌های افراطی سیاه‌پوستان دانست. مقصود از رادیکالیسم اقدام‌های مسلحانه بر ضد دولت نیست، بلکه ائتلاف و همگرایی کامل سیاهان در سراسر ایالات متحده است. یکی از مهم‌ترین چالش‌های سیاه‌پوستان در ایالات متحده، فقدان نهادگرایی، ساختارهای سیاسی سازمان‌یافته و نیز عدم ائتلاف سازنده آنان علیه بی‌عدالتی‌های حاکم است. به تعبیر نویسندگان، چنانچه بتوان جمعیت چهل میلیون نفری سیاهان آمریکایی را که در میان آنان افراد سرشناس و ثروتمند همچون باراک اوباما، کالین پاول، کاندولیزا رایس، دنزل واشنگتن، مایک تیسون، مایکل جردن و ده‌ها نفر از سیاه‌پوستان شاخص وجود دارند، در ساختاری هدفمند همچون یک حزب یا حتی یک اپوزیسیون قدرتمند سازمان‌دهی کرد، می‌توان به احیای بخش مهمی از حقوق تضییع‌شده سیاهان امیدوار بود. این مسئله زمانی می‌تواند برای دولت ترامپ و دیگر دولت‌های حامی ناسیونالیسم رادیکال در ایالات متحده پیامدهای خطرناکی داشته باشد که جنبش سیاه‌پوستان با دیگر جنبش‌های موجود در این کشور همچون اسلام‌گرایان که از مهم‌ترین مخالفان دولت ترامپ هستند، به یک ائتلاف سیاسی مهم دست یابند.

۲. ۲. ۹. *استقلال و جدایی برخی از ایالت‌ها:* به تعبیر نویسندگان از دیگر پیامدهای تشدید سیاست‌های نژادپرستانه ترامپ علیه سیاهان این کشور را می‌توان به سیاست‌های استقلال‌خواهانه برخی ایالت‌ها، به‌ویژه ایالت‌هایی که جمعیت سیاه‌پوستان آن شایان توجه است، نسبت داد. البته تأکید می‌شود چنین اقدامی شاید در کوتاه‌مدت دور از واقعیت عینی به‌نظر برسد، لکن در درازمدت و با تشدید سیاست‌های نژادپرستانه سیاست‌مداران آمریکایی می‌تواند رنگ و بوی واقع‌بینانه‌تری به خود یابد. برای مثال، می‌توان به ایالت‌های کالیفرنیا و نیویورک که بیشترین تعداد سیاه‌پوستان آمریکا در این دو ایالت حضور دارند، اشاره کرد. در این زمینه به جنبش استقلال‌طلبانه ایالات کالیفرنیا اشاره می‌شود. این ایالت با جمعیتی بیش از ۴۰ میلیون نفر، پرجمعیت‌ترین ایالت آمریکا بوده و دومین مساحت به لحاظ جغرافیایی را نیز داراست. بیشتر شهروندان این ایالت از هواداران حزب دموکرات هستند و جالب آنکه در انتخابات ۲۰۱۶ تمامی ۵۰ رأی الکترال این ایالت به هیلاری کلینتون تعلق یافت (Carroll : 154) (& Fox, 2018).

علت اصلی شکل‌گیری ایده استقلال کالیفرنیا طرح این مسئله است که قوانین فدرال در عمل به ضرر این ایالت تمام شده و از طرفی در قیاس با واشنگتن، این ایالت مهم، پرجمعیت و ثروتمند به حاشیه رانده است. در نهایت نیز اعضای این جنبش مدعی‌اند که به لحاظ فرهنگی و هویتی تفاوت بسیاری میان این ایالت و دیگر ایالت‌های آمریکا وجود دارد (Cowan, 2020: 2-4). به لحاظ اقتصادی نیز کالیفرنیا، ایالتی ثروتمند است، به‌نحوی که می‌توان کالیفرنیا را استقلال‌یافته را ششمین قدرت اقتصادی دنیا نامید تا جایی که اقتصاد این ایالت به‌تنهایی بالاتر

از اقتصاد انگلستان است. از طرفی کارتل‌ها و شرکت‌های بزرگ اقتصادی جهان همچون یاهو، گوگل، اپل، اوراکل و هیولت پاکارد در این ایالت واقع شده‌اند. آغاز چالش‌های حزب کالیفرنیا با سیاست‌های ترامپ را می‌توان به قوانین ضدمهاجرتی ترامپ نسبت داد، درحالی‌که کالیفرنیا در پذیرش مهاجران جزء سه ایالت نخست آمریکاست. از طرفی، بخش مهمی از نارضاقتی‌های سیاه‌پوستان این ایالت مربوط به سیاست‌های تبعیض‌محورانه ترامپ در امور اقتصادی، بهداشتی و سیاسی است. اوج اعتراضات سیاه‌پوستان این ایالت به ترامپ، پس از فراگیر شدن همه‌گیری کرونا بوده است. ادعای اصلی در این زمینه مرتبط با این مسئله است که ایالت کالیفرنیا بیشترین سهم را در پر کردن ذخیره بانک مرکزی آمریکا دارد، ولی کمترین توجه‌ها از سوی دولت ترامپ به آنان نشده است. این ایالت و نیویورک در حال حاضر بیشترین تعداد مبتلایان به ویروس کرونا را دارند و تجهیزات پزشکی این ایالت در حد بحران گزارش شده است. از طرفی از نظر میزان افراد فوت‌شده ناشی از ویروس کرونا نیز این ایالت جزء سه ایالت نخست این کشور قرار دارد (Schniepp & Wright, 2020: 6-8).

۳. ۲. ۹. *تشدید ناامنی‌ها*: یکی از پیامدهای مهم سیاست‌های نژادپرستی ترامپ را باید در تشدید ناامنی‌ها جست‌وجو کرد. این مسئله بسان شمشیری دو لبه خواهد بود؛ از یک سو، حدود ۶۷ درصد پلیس ایالات متحده ابراز داشتند که همواره از حمله یک سیاه‌پوست برای انتقام قتل فلوید نگران‌اند. در نظرسنجی‌ای که در ۳۰ می ۲۰۲۰ و به مدت پانزده روز از سوی مرکز تحقیقات سیاسی واشنگتن صورت پذیرفت، ۸۰ درصد سیاه‌پوستان آمریکایی، بحران امنیتی را بزرگ‌ترین معضل کنونی خود ذکر کردند. اوج تشدید ناامنی‌ها به تسخیر برخی ساختمان‌های دولتی شهر سیاتل به دست معترضان انجامیده است؛ اقدامی که ترامپ با تهدید به اعزام ارتش به‌شدت به آن تاخت. به‌طور کلی هرچند قتل سیاهان در ایالات متحده پدیده نوینی نبوده و در ادامه اعتراضات وسیعی را به‌همراه داشته است، اما تبدیل اعتراض‌های خیابانی به شورش داخلی، آن هم در شرایط فراگیر شدن بحران کرونا در ایالات متحده که بیش از ۱۳۰ هزار کشته و بیش از چهار تریلیون دلار کسری بودجه به‌همراه داشته است، می‌تواند پیامدهای بسیار سنگینی را برای ترامپ به‌همراه داشته باشد. این مسئله زمانی شکل عینی بحران را به خود می‌گیرد که براساس نظرسنجی رویترز، بیش از ۷۳ درصد کل آمریکایی‌ها اعم از سیاهان و سفیدپوستان از آن حمایت کرده‌اند و خطرناک‌تر آنکه شصت درصد هواداران حزب جمهوری‌خواه و ۶۷ درصد افراد مستقل نیز تلویحاً از اقدامات شورشیان حمایت کرده‌اند (Smith; Ax & Kahn, 2020: 1).

۱۰. نتیجه‌گیری

در آمریکای پسامدرن پدیده نژادپرستی و برتری‌جویی ذاتی سفیدپوستان میراث برجای‌مانده از دوران برده‌داری است؛ مسئله‌ای که به‌رغم اعتراضات، کسب آزادی‌های جسته و گریخته و آزادی‌های مدنی (که به نظر بیشتر شبه مدنی است)، این پدیده شوم، سیاه‌پوستان ایالات متحده را هیچ‌گاه به حقوق سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی‌شان نرساند. به دیگر سخن، نژادپرستی را باید به‌مثابه فرهنگ نامتقارنی که در نظام سیاسی ایالات متحده نهادینه شده است، نگریست. در این میان، حضور باراک اوباما در مقام رئیس‌جمهور و بسیاری دیگر از سیاستمداران سیاه‌پوست در کنگره و مجلس و دادگاه‌های فدرال نیز نتوانست مسئله نژادپرستی و محرومیت‌ها و خشونت‌های متعاقب آن را کاهش دهد، بلکه برعکس با حضور ملی‌گرایان تبارگرایی همچون دونالد ترامپ در کاخ سفید، سیاست‌ها به سمت وسوی تشدید محرومیت سیاه‌پوستان منتهی شد. سیاه‌پوستان در دوره ریاست جمهوری دونالد ترامپ با دامنه وسیعی از بحران‌ها و محرومیت‌ها مواجه بوده‌اند. در محرومیت‌های اقتصادی می‌توان به مواردی همچون فقر، کاهش شدید درآمد، حق مسکن، اشتغال و عمق بیکاری سیاه‌پوستان، در زمینه‌های محرومیت‌های سیاسی گسترده سیاه‌پوستان با تأکید بر لیبرال‌دموکراسی شامل با محوریت ضعف و محرومیت در فعالیت‌های احزاب سیاسی، محرومیت از فعالیت‌های رسانه‌ای و مطبوعاتی آزاد در سطوح ایالتی، چالش‌ها و محرومیت‌های گسترده سیاه‌پوستان از حقوق بشر، عدم شفافیت و مسئولیت‌پذیری دولت (ترامپ) به خواسته‌ها و تقاضاهای سیاه‌پوستان در قالب پاسخگویی دولت، تحقیر و تخریب وجهه اجتماعی سیاه‌پوستان از سوی ترامپ، محرومیت‌های گسترده تحصیلاتی و آموزشی، معضلات و محرومیت بخش‌های مهمی از سیاه‌پوستان در خصوص حق رأی، محرومیت‌های مدنی گسترده با تأکید بر خشونت نهادینه‌شده علیه سیاه‌پوستان و در نهایت محرومیت‌های دامنه سیاه‌پوستان در دوران شیوع ویروس کرونا را می‌توان ذکر کرد که شامل محرومیت‌های گسترده از بیمه‌های خدمات درمانی، کمبود تجهیزات بهداشتی و پزشکی و بیشترین مبتلایان و فوت‌شدگان ناشی از این ویروس که سیاهان هستند. در نهایت باید به پیامدهای تشدید سیاست‌های نژادپرستی از سوی ترامپ علیه سیاهان اشاره داشت که به تعبیر نویسندگان باید منتظر پیامدهای شش‌گانه تعمیق شکاف میان دولت-ملت، تغییر در هندسه قدرت، شکاف‌های فزاینده در میان جمهوری‌خواهان، شکل‌گیری جنبش‌های رادیکالیسم سیاهان در آمریکا، استقلال و جدایی برخی ایالت‌ها و در نهایت تشدید ناامنی‌ها بود.

منابع و مآخذ

الف) فارسی

۱. افخمی، علی؛ سیروس عابدینی، بهروز محمودی بختیاری. (۱۳۹۷) «تحلیل گفتمان انتقادی سخنرانی‌های دونالد ترامپ در مورد مهاجران»، *فصلنامه زبان‌شناسی اجتماعی*، دوره ۲، ش ۱، تابستان، صص ۵۱-۶۱.
۲. باقری دولت‌آبادی، علی؛ محسن شفیعی سیف‌آبادی. (۱۳۹۸) «عوامل مؤثر بر وقوع ناآرامی‌ها در کشور عراق (مطالعه موردی ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی اعتراضات سال ۲۰۱۹)»، *فصلنامه مطالعات سیاسی جهان اسلام*، دوره ۸، ش ۴، صص ۱۲۵-۱۰۱.
۳. بروس، کوئن. (۱۳۹۸) *مبانی جامعه‌شناسی*، ترجمه غلامعباس توسلی و رضا فاضل. تهران: سمت.
۴. بصیری، محمدعلی؛ سید علی مجیدی نژاد و عبدالرضا عالیشاهی. (۱۳۹۶) «علت کاوی کودتای نافرجام ۲۰۱۶ ارتش ترکیه علیه حزب عدالت و توسعه»، *فصلنامه مطالعات روابط بین‌الملل*، دوره ۱۰، ش ۳۷، صص ۳۹-۶۴.
۵. پیرانی، شهره؛ حامد کاظمی و شهرام پیرانی. (۱۳۹۸) «محرومیت و فرسایش حاکمیت ملی در جامعه اسلامی عراق (۲۰۱۸-۲۰۰۳)»، *فصلنامه مطالعات سیاسی جهان اسلام*، دوره ۸، ش ۲، صص ۲۷-۵۰.
۶. دهشیری، محمدرضا؛ سید احمدرضا فیاضی. (۱۳۹۶) «بررسی نقش استعمار در شکل‌گیری گروه بوکوحرام از منظر نظریه محرومیت نسبی تدرابرت‌گر»، *فصلنامه پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام*، دوره ۷، ش ۴، صص ۳۱-۱.
۷. رشیدی، احمد. (۱۳۹۴) «درآمدی بر رهیافت جامعه‌شناسی تاریخی - مقایسه‌ای در پژوهش‌های علوم سیاسی»، *فصلنامه سیاست*، دوره ۴۵، ش ۲، صص ۴۷۴-۴۵۷.
۸. دوفونتت، فرانسوا. (۱۳۶۹) *نژادگرایی (راسیسم)*، ترجمه حسین شهیدزاده. تهران: شرکت سهامی.
۹. عضدانلو، حمید. (۱۳۹۱) *آشنایی با مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی*. تهران: نشر نی.
۱۰. فرزین راد، رویا؛ یونس فروزان، عبدالرضا عالیشاهی. (۱۳۹۹) «کاربست پارادایم بازدارندگی منطقه‌ای در سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران در قبال تهدیدات نظامی ایالات متحده در سه سطح»، *فصلنامه امنیت ملی*، دوره ۱۰، ش ۳۵، صص ۲۶۴-۲۳۱.
۱۱. قاسمی، بهزاد؛ محمد بختیاری. (۱۳۹۷) «کاربست و سنجش نظریه «محرومیت نسبی» در انقلاب اسلامی ایران»، *فصلنامه پژوهش‌های اجتماعی اسلامی*، دوره ۲۴، ش ۱۱۸، صص ۵۸-۳۳.
۱۲. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۹۸) *مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران*، ج ۹. تهران: گنج دانش.
۱۳. کولب، ویلیام؛ جولوس گولد. (۱۳۹۲) *فرهنگ علوم اجتماعی*، ترجمه باقر پرهام و محمدجواد زاهدی مازندرانی. تهران: مازیار.
۱۴. گیدنز، آنتونی. (۱۳۹۸) *جامعه‌شناسی*، ترجمه منوچهر صبوری. تهران: نشر نی.

ب) انگلیسی

15. Allain, Jean. (2018). "Contemporary Slavery and Its Definition in Law," in Annie Bunting and Joel Quirk, eds. *Contemporary Slavery: Popular Rhetoric and Political Practice*. Vancouver: UBC Press.
16. Bales, Kevin. (2012) *Slavery in Its Contemporary Manifestations, the Legal Understanding of Slavery*. Oxford: Oxford University Press.
17. Belgrave, Faye Z. and Kevin W. Allison. (2018) *African American Psychology: From Africa to America*. London: Sage, 4th ed.
18. Bleich, Sara N., et al. (2019, December) "Discrimination in the United States: Experiences of black Americans," *Health Services Research* 54, 6: 1399-1408. <https://doi.org/10.1111/1475-6773.13220/>.
19. Borenstein, Eliot. (2020, July 2) "The Lincoln Project's Red Scare," New York University Jordan Center for the Advanced Study of Russia. Available at: <https://jordanrussiacenter.org/>.
20. Brennan, Denise. (2017) "Subjectivity of Coercion: Workers' Experiences with Trafficking in the United States," in Prabha Kotiswaran, ed. *Revisiting the Law and*

- Governance of Trafficking, Forced Labor and Modern Slavery*, 134–54. Cambridge: Cambridge University Press.
21. Boot, Max. (2020, May 4) "Trump can't Blame China for his own Coronavirus Failures," *Washington Post*.
 22. Carroll, Susan J.; and Richard L. Fox. (2018) *Gender and Election*. Oxford: Oxford University Press.
 23. Clayton, Dewey M. (2018) "Black Lives Matter and the Civil Rights Movement: A Comparative Analysis of Two Social Movements in the United States," *Journal of Black Study* 49, 5: 448-480.
 24. Cooper, Horace. (2020) *How Trump is Making Black America Great Again: The Untold Story of Black Advancement in the Era of Trump*. New York: Bombardier Books.
 25. Cowan, Jill. (2020, April 14) "Is California a Nation-State?" *New York Times*. Available at: <https://www.nytimes.com/2020/04/14/us/california-coronavirus-newsom-nation-state.html/>.
 26. DiAngelo, Robin. (2018) *White Fragility: Why It's So Hard for White People to Talk about Racism*. Boston: Beacon Press.
 27. Douglas, Lawrence. (2020) *Will He Go?: Trump and the Looming Election Meltdown in 2020*. New York: Twelve Publications.
 28. Edwardsa, Frank; Hedwig Leeb; and Michael Esposito. (2019) "Risk of being Killed by Police Use-of-Force in the U.S. by Age, Race/ Ethnicity, and Sex," *Journal of Proceedings of the National Academy of Sciences* 116, 34: 1-16. Available at: <https://www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.1821204116/>.
 29. Engelhardt, Andrew M. (2019) "Trumped by Race: Explanations for Race's Influence on Whites' Votes in 2016," *Quarterly Journal of Political Science* 3, 14: 313-328.
 30. Engler, Mark; and Paul Engler. (2016) *This is an Uprising: How Nonviolent Revolt is Shaping the Twenty-First Century*. New York: Nation Books.
 31. Evans, William. (2020) *The Rise and Fall of COVID-19*. Traverse City: Independently Published.
 32. Gal, Shayanne; Andy Kiersz; Michelle Mark; Ruobing Su; and Marguerite Ward. (2020, July 8) "26 Simple Charts to Show Friends and Family Who aren't Convinced Racism is Still a Problem in America," *The Business Insider*. Available at: <https://www.businessinsider.com/us-systemic-racism-in-charts-graphs-data-2020-6/>.
 33. Gingrich, Newt. (2020) *Trump and the American Future: Solving the Great Problems of Our Time*. New York: Center Street.
 34. Goodhart, Michael. (2016) *Human Rights: Politics and Practice*. Oxford: Oxford University Press.
 35. Haas, B and Schake, K. (2020, June 8) "The Military Isn't at War with the Public. Trump Seems to Want to Change That," *Washington Post*.
 36. Hanson, Victor. (2019) *The Case for Trump*. New York: Basic Books.
 37. James, Robert. (2016) *Notes on American Civilisation*. Oxford: Blackwell.
 38. Kendi, Ibram. (2018) *Stamped from the Beginning: The Definitive History of Racist Ideas in America*. Philadelphia: Bold Type Books.
 39. Kessler, Glenn. (2020) *Donald Trump and His Assault on Truth: The President's Falsehoods, Misleading Claims and Flat-Out Lies*. New York: Scibner.
 40. Kivel, Paul. (2017) *Uprooting Racism: How White People Can Work for Racial Justice*. Gabriola: New Society Publishers.
 41. Knuckey, Jonathan. (2019, February) "I Just Don't Think She has a Presidential Look: Sexism and Vote Choice in the 2016 Election," *Social Science Quarterly* 100, 1: 342-358.
 42. Lay, Shawn, ed. (2004) *The Invisible Empire in the West: Toward a New Historical Appraisal of the Ku Klux Klan of the 1920s*. Illinois: University of Illinois Press.
 43. Long, Heather. (2020, April 16) "U.S. Now has 22 Million Unemployed, Wiping out a Decade of Job Gains," *Washington Post*.
 44. Major, Brenda; Alison Blodorn and Gregory Major Blascovich. (2018) "The Threat of Increasing Diversity: Why Many White Americans support Trump in the 2016 Presidential Election," *Journal of Group Processes and Intergroup Relations* 21, 6: 931-940.
 45. Maxwell, Zerlinda. (2020) *The End of White Politics: How to Heal Our Liberal Divide*. New York: Hachette Books.
 46. Moeckli, Daniel, et al., eds. (2018) *International Human Rights Law*. Oxford: Oxford University Press.

47. O'Reilly, Bill. (2019) *The United States of Trump: How the President Really Sees America*. New York: Henry Holt and Co.
48. Pengelly, Martin. (2020, February 28) "Right Makes Might: Lincoln Project Takes Aim at Trump from Cooper Union," *The Guardian*. Available at: <https://www.theguardian.com/>.
49. Relman, Eliza. (2020, April 23) "Black Americans are Disproportionately Losing their Jobs but Overwhelmingly Support Social Distancing Policies, According to A New Poll," *The Business Insider*. Available at: <https://www.businessinsider.com/coronavirus-black-people-are-losing-their-jobs-and-dying-at-higher-rates-2020-4/>.
50. Romm, Tony. (2020, May 28) "Americans have Filed more than 40 Million Jobless Claims in Past 10 Weeks, as Another 2.1 Million Filed for Benefits Last Week," *Washington Post*. Available at: <https://www.washingtonpost-com.cdn.ampproject.org/>.
51. Schenker, Jason. (2020) *The Future after COVID: Futurist Expectations for Changes, Challenges, and Opportunities After the COVID-19 Pandemic*. Austin: Prestige Professional Publishing.
52. Schniepp, Mark. and Ben Wright. (2020, May 28) "Unemployment Rate Holds Steady at 15 Percent," *California Economic Forecast*. Available at: <https://californiaforecast.com/covid-19-economic-analysis/>.
53. Sherman, Lawrence W. (2018) "Reducing Fatal Police Shootings as System Crashes: Research, Theory, and Practice," *Journal of Annual Review of Criminology* 1, 1: 421-449.
54. Shook, Natalie J.; Holly N. Fitzgerald; Shelby T. Boggs; Cameron G. Ford; Patricia D. Hopkins; Nicole M. Silva. (2020) "Sexism, Racism, and Nationalism: Factors Associated with the 2016 U.S. Presidential Election Results?" *Journal of PLoS ONE*, 15, 3: 255-274. Available at: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0229432/>.
55. Smith, Grant, et al. (2020, June 3) "Most Americans Sympathize with Protests, Disapprove of Trump's Response," *Reuters*. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-minneapolis-police-poll-exclusive-idUSKBN239347/>.
56. Snowden, Frank. (2016) *Before Color Prejudice: The Ancient View of Blacks*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
57. Stewart, James. (2017) *Antislavery and Abolitionism in the United States, 1776-1870*. Cambridge: Cambridge University Press.
58. Strang, Stephen E. (2020a) *God, Trump, and the 2020 Election: Why He Must Win and What's at Stake for Christians if He Loses*. Chicago: Frontline.
59. Strang, Stephen E. (2020b) *God, Trump, and COVID-19: How the Pandemic Is Affecting Christians, the World, and America's 2020 Election*. Chicago: Frontline.
60. Towler, Christopher C. (2017, September 1) "Reactionary Politics and African American Counter Movement Mobilization," a Paper Presented to American Political Science Association Annual Conference, San Francisco, CA.
61. Towler, Christopher C. and Christopher S. Parker. (2018, March) "Between Anger and Engagement: Donald Trump and Black America," *The Journal of Race, Ethnicity, and Politics* 3, 1: 219-253.
62. van Der Walt, Johan. (2019) *The Concept of Liberal Democratic Law*. London: Routledge.
63. Villeneuve, Marina. (2018, August 3) "Report: Trump Commission did not Find Widespread Voter Fraud," *Associated Press*. Available at: <https://apnews.com/article/north-america-donald-trump-us-news-ap-top-news-elections-f5f6a73b2af546ee97816bb35e82c18d/>.
64. Waller, Adam and Jane Clayson. (2020, June 5) "Racial Inequality: Black Workers Face 'Devastating Job Loss' During the Pandemic, Study Says," *WBUR News*. Available at: <https://amp.wbur.org/onpoint/2020/06/05/job-loss-black-americans-economy-racism/>.
65. Walton, Hane; Robert Smith; and Sherri Wallace. (2017) *American Politics and the African American Quest for Universal Freedom*. New York: Routledge.
66. Wead, Doug. (2019) *Inside Trump's White House: The Real Story of His Presidency*. New York: Center Street.
67. Williams, Eric. (2014) *Capitalism and Slavery*. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
68. Wolterstorff, Nicholas. (2016) *Understanding Liberal Democracy: Essays in Political Philosophy*. Oxford: Oxford University Press.
69. Yancy, George. (2018) *Backlash: What Happens When We Talk Honestly about Racism in America*. Lanham, MA: Rowman & Littlefield Publications.